

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. V. An venditio vel emptio ab læsione[m] ultra, vel infra dimidium justii pretii sit invalida, vel saltem rescindi possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

reditus, decimas &c. vel utrum annexum sit antecedenter, ita ut temporale tale subiectum v.g. sit, cui spiritualis consecratio, aut benedictio supervenit, prout Ecclesia, coemiterium, vasa alia Ecclesiasticum sacris usibus deputata, consecrata, aut benedicta &c. quibus ut subiectis consecratio, aut benedictio supervenit &c. Priore modo, si annexum sit temporale Spirituali, vendi tale jus temporale sine Simonia (saltem juris positivi) non potest (nisi autoritate legitima à jure Spirituali separatum sit) cum jus tale percipiendi redditus temporales, decimas &c. fundetur, & radicitur in jure Spirituali, & sit quasi unum jus, quod immediatè ad Spirituales functiones, mediatè autem ad temporales fructus terminetur, & consequenter uno vendito, alterum non relinquatur invenditum, juxta relarum *Can. si quis objecerit*; si verò posteriore modo, antecedenter annexum sit temporale Spirituali; aliqua eorum, quorum materia usibus profanis servire non potest, prout se habent Ecclesie, Lapides, ligna &c. coemeterij ab Episcopo benedicti fundus &c. vendi non possunt, alia verò, quæ contracta, usibus profanis ratione materie servire possunt, vendi possunt, ut ex superiore §. patet, ita tamen, ut in eorum venditione, si immobilia sint, aut mobilia pretiosa, serventur, quæ circa alienationem talium rerum servari debent.

•§*•§•

§. IV.

An externis & peregrinis liceat vendere mercem quam indigent, & qua sit poena falsantium justis mensuras, ac pondera?

AD priorem questionem, *Cap. placuit, l. h. t.* cum iustum tempus respectu cuiusvis semper observandum sit, quod circa res tales bonæ vitæ necessarias non cuiuslibet arbitrio liberum relinquatur, sed sæpe à magistru præscribitur, diversum quidem nunquam pro extraneis, ob iustam causam, & pro iacolis, nunquam excessivum.

Ad alteram questionem, si præ antiquo Canonico, quando admodum erat Canonum penitentialium, sit, responsio peti debet *ext. l. i.* cuius tamen hodie usus non est, de jure civili questio moveatur, *penult. ff. ad Legem Cornel. de falsis* responsio peti potest.

§. V.

An venditio vel emptio in qua pretium ultra, vel infra dimidium justum sit invalida, vel saltem rescindi possit?

SI venditor nec dimidium partem pretium, tempore contractus fuerit acceperat, & sic infra dimidium justum pretii læsus fuerat, valet quidem venditor agere tamen potest venditor contra emptorem, & petere, ut vel relictâ venditione, res vendita sibi restitatur, vel iusti pretii defectum suppleat emptor.

o. cum d. lecti 3. & cap. cum causa 6. h. 1. ita tamen ut in arbitrio emptoris sit alter- utrum eligere. Si verò emptor plus ultra dimidium iusti & summi pretij solverat, & sic ultra dimidium iusti pretij læsus fue- rat, valet quidem etiam in hoc casu talis emptio, in electione tamen emptoris est, vel petere rescissionem contractus talis, vel restitutionem pretij, in quo læsus fuit. Quod si tamen læsio nec excedat dimi- dium iusti pretij, nec ab hoc deficiat, nulla quidem in foro externo civili taliter læsio conceditur actio (ut ne ex quavis læ- sione nimium lites multiplicentur) in foro tamen conscientie, etiam taliter lædens, si læsio fuit peccaminosa, ad restitutio- nem obligatur (cùm emptio talis, & ven- ditio sit contra iustitiam commutativam) nisi de condonatione ex conjecturis præ- sumi possit.

§. VI.

Quibus casibus cesset remedium rescindende venditionis ob læsionem ul- tra, vel infra dimidium; & an lo- cum habeat etiam in aliis contractibus?

Ad primam quæstionem responderetur cessare hoc remedium (saltem quo ad forum externum) Primò quando res empta, aut vendita ultra dimidium iusti pretij casu fortuito perit, cùm in tali casu locum non habeat optio rescindendi contractus, & rei restituendæ, quæ casu fortuito perit, neque supplere pre- tium rei, quam non habet, teneatur de- terminatè emptor, nisi in foro con- scientie, ratione injustæ acceptionis, cujus conscius fuit emptor, aut venditor

rei, quæ casu fortuito perit, teneatur. Secundò cessat hoc rescindendi bene- ficiu, si quis, non generaliter tantum, sed specialiter, & expressè beneficio huic renuntiavit, præsertim accedente ju- ramento, cùm ob renuntiationem saltem expressam, quam de beneficio in sui læsi favorem concessio, facere potest, ex- cessum & defectum videatur condonare, nisi læsio sit gravissima, & valde enormis, ad quam specialis etiam talis, & jurata renuntiatio, non videtur se extendere. Tertio cessat hoc beneficiu contra tertium possessorem, si titulo oneroso ac justo pretio, & bona fide rem talem acquisivit, cum in tali casu hic tertius possessor, nec læserit infra justum pre- tium, nec de læsione facta scientiam ha- buerit.

Ad secundam quæstionem. 2. locum habere hoc remedium etiam in aliis con- tractibus onerosis reciprocis, in quibus utrinque datur aliquid & accipitur, in quibus sicuti non conceditur actio ob quamlibet læsionem, sed tantum ob læ- sionem ultra dimidium, ita etiam reme- dium dari debet ob hanc ultra dimidium læsionem.

§. VII.

An Emptioni & venditioni licitè addi possit pactum retrovendendi, vel redimendi.

Responderetur licitam esse venditio- nem cum pacto redimendi, sive ad certum tempus pactum hoc additum sit, sive quocumque voluerit, sive in gra- tiam solius venditoris additum hoc pa- ctum sit, ut hic scilicet, oblato pretio,